

S M J E R N I C E
OKRUŽNOG I OSNOVNOG SUDA U BIJELJINI
ZA POSTUPANJE U PARNIČNOM POSTUPKU

Na osnovu člana 6. Zakona o sudovima Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 37/12, 44/15 i 100/17), Okružni i Osnovni sud u Bijeljini, donosi smjernice s ciljem obezbjeđenja ostvarivanja principa jednakog postupanja u jednakim situacijama, obezbjeđenja pravne sigurnosti i jednakosti građana pred zakonom, obezbjeđenja proporcionalnosti u ostvarivanju prava, i radi unapređenja načela efikasnosti i ekonomičnosti utemeljenih na odredbi član 10. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu; ZPP).

Smjernice su donesene u skladu sa sudskom praksom Građanskog odjeljenja Okružnog suda u Bijeljini i Osnovnog suda u Bijeljini, a shodno Projektu "Unapređenja kvaliteta pravosuđa" i imaju upućujući karakter.

ULOGA SUDIJE

Član 1.

Sudija tokom cijelog parničnog postupka aktivno upravlja postupkom u okviru svojih zakonom predviđenih procesnih ovlaštenja, te ne prelazeći granice zahtjeva koji su stavljeni u postupku, podstiče stranke da razjasne i upotpune svoje navode ili prijedloge.

PRETHODNO ISPITIVANJE TUŽBE I ODGOVORA NA TUŽBU

Član 2.

Sudija tokom cijelog parničnog postupka aktivno upravlja postupkom u okviru svojih zakonom predviđenih procesnih ovlaštenja, te ne prelazeći granice zahtjeva koji su stavljeni u postupku, podstiče stranke da razjasne i upotpune svoje navode ili prijedloge.

Ako sud u toku postupka utvrdi da tužilac u momentu podnošenja tužbe nije bio živ, donijeće rješenje kojim će se odbaciti tužba i preduzete radnje staviti van snage.

Ako sud u toku postupka utvrdi da tuženi nije bio živ u momentu podnošenja tužbe, obavijestiće tužioca i ostaviti mu rok za uređenje tužbe u smislu člana 66 ZPP-a i člana 295 ZPP-a jer se radi nedostatku stranačke sposobnosti koja se može otkloniti.

Član 3.

Ukoliko je uz tužbu priložena odluka Centra za socijalni rad o postavljanju posebnog staraoca za tuženog, sud će takvu tužbu vratiti na uređenje s nalogom tužiocu da dostavi dokaz o adresi posljednjeg poznatog prebivališta odnosno boravišta tuženog evidentiranoj kod organa nadležnog za vođenje evidencije o prebivalištu i boravištu građana, odnosno dokaz da tuženi nije evidentiran kod tog organa.

Član 4.

Tužilac u pravilu u ostvarivanju prava na suđenje u razumnom roku (član 10.ZPP), uz tužbu dostavlja pismene isprave koje su u tužbi predložene kao dokazi. Tužba se neće se smatrati automatski urednom i ako nisu uz istu priložene sve predložene isprave, s tim što će sud u svakom konkretnom slučaju utvrđivati da li je bilo neophodno priložiti određenu ispravu koja je predložena, a nije priložena.

Sud će u toku postupka rješenjem pozvati tužioca da priloži isprave ako iz činjeničnih navoda tužbe proizlazi da se radi o zahtjevu kojima ne može raspolagati (član 2. stav 2.ZPP) i radi otklanjanja nedostataka koji se tiču sposobnosti tužioca ili tuženog da budu stranke u parnici, ili nedostaci koji se odnose na ovlaštenje zastupnika da pokrene parnicu kad je takvo ovlaštenje potrebno (član 66. ZPP).

Odredbe stava 1. i 2. ovog člana odnose se i na odgovor na tužbu.

Sud će voditi računa da punomoćnik stranke pri prvoj preduzetoj radnji u postupku, u spis dostavi urednu punomoć za zastupanje, u protivnom će blagovremeno tražiti dostavu iste.

Stranka može u svakom momentu opozvati punomoć svom punomoćniku, a punomoćnik je može u svako vrijeme otkazati stranki koju zastupa.

Član 5.

Sud će, u toku cijelog postupka, nastojati da stranke zaključe sudsku poravnanje. Pokušaj poravnanja će se evidentirati na zapisniku, uz navođenje predloženog sadržaja poravnanja, stranke koja ne pristaje na isto, te razloga neprihvatanja.

Ispunjeni su uslovi za donošenje presude zbog propuštanja (pored uslova propisanih član 182. ZPP-a) u situaciji kada tužilac nakon podnošenja tužbe podneskom izvrši objektivno preinačenje tužbe, ukoliko je u tom podnesku tužilac predložio donošenje presude zbog propuštanja i ukoliko je isti dostavljen tuženom na odgovor, osim ukoliko je objektivno preinačeni tužbeni zahtjev očigledno neosnovan

Ukoliko sud u kontekstu odredbi čl.83 ZPP-a odluči da rješenjem spoji parnice zbog zajedničkog raspravljanja predmet koji je kasnije zaprimljen u sud pripojiće se predmetu koji je ranije zaprimljen u sud uz konsultaciju sa postupajućim sudijom iz predmeta koji je kasnije zaprimljen u sud.

PRIPREMNO ROČIŠTE

Član 6.

Na osnovu ispitivanja tužbe i odgovora na tužbu sud cijeni da li se radi o predmetu koji se zasniva na jednostavnom činjeničnom i pravnom osnovu, uz primjenu instituta kojim je propisano da održavanje pripremnog ročišta nije obavezno.

U skladu sa članom 94 stav 3 ZPP-a sud će, ukoliko postoje uslovi i saglasnost stranaka, odrediti da se glavna rasprava održi odmah poslije pripremnog ročišta.

Član 7.

Stranka je dužna za svaki predloženi dokaz navesti koje činjenice se tim dokazom žele dokazati.

U slučaju prijedloga za izvođenje dokaza saslušanjem većeg broja svjedoka radi utvrđivanja iste činjenice, sud će o ovakvom prijedlogu odlučiti vodeći računa o ekonomičnosti postupka.

Ukoliko sud smatra da nije potrebno saslušanje svih predloženih svjedoka radi utvrđivanja iste činjenice, zatražiće od stranke da izvrši odabir svjedoka, a ukoliko to stranka ne učini, odabir će izvršiti sud na osnovu rezultata raspravljanja.

Prilikom predlaganja dokaza saslušanjem svjedoka stranka koja predlaže ovaj dokaz mora preciznije navesti okolnosti o kojima svjedok treba da svjedoči, te navesti njegovo ime, prezime, ime oca i njegovu tačnu adresu .

Član 8.

Ako sud na pripremnom ročištu, s obzirom na broj predloženih dokaza, nije u mogućnosti da odluči koji su dokazi relevantni za utvrđivanje bitnih činjenica, a koji ne usvojiće sve predložene dokaze i zakazaće ročište za glavnu raspravu.

Sud može i naknadno (prije otvaranja glavne rasprave), donijeti procesno rješenje o opozivu izvođenja dokaza prethodno prihvaćenih na pripremnom ročištu, koje ne smatra bitnim za donošenje odluke.

Ukoliko sud ne postupi po prethodnom stavu, Sud će na glavnoj raspravi, prijedloge dokaza koje ne smatra bitnim za donošenje odluke, rješenjem odbiti i naznačiti razloge odbijanja.

Član 9.

Sud kod određivanja predmeta i obima vještačenja treba pitanjima otkloniti dileme u pogledu prijedloga stranaka na okolnosti predloženog predmeta i obima vještačenja.

Ukoliko parnična stranka, koja predlaže provođenje dokaza - vještačenjem (po vještaku odgovarajuće struke), ne uplati troškove vještačenja, čiji iznos je sud odredio na pripremnom ročištu, ostavio rok za uplatu istih, te upozorio stranku na posljedice neplaćanja naloženog predujma, a stranka u okviru ostavljenog roka ne zahtijeva produženje istog, Sud će odustati od izvođenja dokaza - vještačenja, jer iznos potreban za podmirenje troškova nije položen u roku koji je sud odredio.

Sud će u rješenju o vještačenju upozoriti vještaka da će ga kazniti novčanom kaznom ako ne dostavi nalaz i mišljenje u ostavljenom roku ili ne dođe na ročište iako je uredno pozvan, a izostanak ne opravda.

Na nalazu i mišljenju vještaka koji su dostavljeni uz tužbu ili odgovor na tužbu, sud ne može zasnovati odluku, jer nalaz i mišljenje vještaka koga nije rješenjem odredio sud, nije dokaz koji ima dokaznu snagu nalaza i mišljenja shodno odredbi člana 148, 150. i 151. stav 3. ZPP-a, osim ukoliko obje stranke takvo vještačenje prihvate.

Član 10.

Ako na pripremno ročište ne dođe uredno pozvan tuženi, sud će u rješenju kojim određuje dokaze koji će se izvesti na glavnoj raspravi uvrstiti i dokaze koje je tuženi predložio u odgovoru na tužbu ili u podnesku koji je dostavio sudu prije održavanja pripremnog ročišta. Dokaze koje sud u ovom slučaju ne smatra bitnim za odluku o glavnoj stvari odbiće rješenjem.

U rješenju iz stava 1. ovog člana, koji se uz poziv za glavnu raspravu dostavlja tuženom, sud će upozoriti tuženog da je dužan da pristupi na glavnu raspravu u cilju izvođenja predloženih dokaza.

GLAVNA RASPRAVA

Član 11.

Kada je tužba preinačena u subjektivnom smislu na pripremnom ročištu ili na ročištu za glavnu raspravu na kojem nije prisutan tuženi, sud će odložiti ročište, dostaviti zapisnik sa tog ročišta prvobitno tuženom i osobi koja treba da stupi u parnicu umjesto prvobitno tuženog i ostaviti im rok za izjašnjenje o preinačenoj tužbi.

Kada je tužba preinačena u objektivnom smislu na pripremnom ročištu na kojem nije prisutan tuženi, sud će odložiti pripremno ročište.

Kada je tužba preinačena u objektivnom smislu na ročištu za glavnu raspravu na kojem nije prisutan tuženi, sud će, ukoliko utvrdi da su ispunjeni uvjeti iz člana 57. stav 2. ZPP-a, odložiti ročište, dostaviti zapisnik sa tog ročišta tuženom i ostaviti mu rok za izjašnjenje o preinačenoj tužbi.

Kada je glavna rasprava zbog jednostavnosti predmeta zakazana bez prethodnog održavanja pripremnog ročišta, pa na toj glavnoj raspravi stranke istaknu nove činjenice i predlože nove dokaze koje nisu iznijele u tužbi ili odgovoru na tužbu, sud će, ukoliko se radi o činjenicama i dokazima relevantnim za odlučivanje, dozvoliti njihovo izvođenje na glavnoj raspravi.

Ako se radi o dokazima koji se ne mogu provesti na istom ročištu ili na koje se suprotna stranka ne može izjasniti, sud će odložiti glavnu raspravu i po potrebi ostaviti rok suprotnoj stranci za izjašnjenje.

Redoslijed odvijanja glavne rasprave primijeniti propisanu zakonsku normu. Izmjena redoslijeda odvijanja glavne rasprave je samo izuzetak.

Saslušanje stranaka, tj. tužilačke i tužene strane se smatra jednim dokazom, te se ovaj dokaz izvodi istovremeno. Ukoliko stranka koja je uredno pozvana neopravdano ne pristupi ročištu na kome je zakazano izvođenje saslušanja parnične stranke, saslušaće se samo prisutna stranka, i time je izvođenje dokaza saslušanjem stranaka završeno (član 166. stav 2. i 167. ZPPa.).

Stranke, svjedoci i vještaci se mogu pozivati u cilju ekonomičnosti postupka u različitim vremenskim intervalima u istom danu održavanja glavne rasprave, kao i različite dane.

Sud će u pozivu svjedoku istom jasno predočiti sankcije koje proizlaze iz činjenice da uredno obavješteni svjedok nije pristupio na glavnu raspravu a svoj izostanak nije opravdao.

ODGODE I ODLAGANJA

Obavještanje

Član 12.

U slučaju kada stranka sudu podnese zahtjev za odlaganje, odgodu ili drugo obavještenje u tom pogledu, istovremeno može uputiti primjerak tog zahtjeva ili obavještenje i suprotnoj stranci.

U slučaju kada su datum i vrijeme ročišta utvrđeni bez konsultacije sa strankama, stranke mogu zatražiti promjenu datuma održavanja ročišta.

Sud će samo u slučaju postojanja opravdanih razloga usvojiti zahtjev za odgodu ročišta.

U slučaju kada su datum i vrijeme ročišta utvrđeni nakon konsultacija sa strankama, zahtjev za odgodu će biti usvojen samo ako za to postoje opravdani razlozi.

Član 13.

Prijedlog za odgodu ročišta stranka mora podnijeti čim sazna za postojanje zakonskog razloga za odgodu. Stranka uz zahtjev prilaže dokaze iz kojih razloga traži odgodu. Sud će o svakom konkretnom slučaju cijeliti opravdanost zahtjeva. Rješenje kojim odbija zahtjev sud će dostaviti podnosiocu, a rješenje kojim usvaja zahtjev, zajedno sa naredbom o održavanju novog ročišta, dostaviće svim strankama.

Član 14.

Sljedeće okolnosti se ne mogu smatrati opravdanim razlozima:

prisustvo ročištu u drugom predmetu koji se vodi pred istim ili drugim sudom koje je zakazano ili planirano nakon zakazivanja ovog ročišta;

zdravstveni razlozi koji nisu potkrijepljeni relevantnim ljekarskim nalazima datiranim neposredno prije termina zakazanog ročišta;

hitni ili ozbiljni razlozi porodične prirode, ukoliko zahtjev nije potkrijepljen dokazima ili relevantnim dokumentima u kojima se navodi da su porodični razlozi hitne i nepredvidive prirode;

godišnji odmor ili poslovni put advokata;

ukoliko advokat otkaze punomoć stranci u kratkom vremenskom periodu prije zakazanog ročišta, a novi advokat koga je stranka angažovala nije imao vremena za adekvatnu pripremu predmeta;

u slučaju otkazivanja punomoći od strane advokata koje je u suprotnosti sa odredbama Zakona o advokaturi.

Odlaganje ročišta

Član 15.

Odlaganje pripremnog ročišta, koje se traži, radi izjašnjenja na pismene isprave koje je suprotna stranka predložila kao dokaz u tužbi ili odgovoru na tužbu, ali ih je priložila tek na pripremnom ročištu, sud će cijeniti u svakom konkretnom slučaju - predmetu da li postoje opravdani razlozi za odlaganje ročišta radi izjašnjenja suprotne strane na priložene i predložene dokaze.

Ukoliko sud ne usvoji razloge za odlaganje pripremnog ročišta navedene u stavu 1 ovog člana, u tom slučaju na glavnoj raspravi cijenit će razloge za primjenu član 102 st. 2 ZPP.

Član 16.

Ako su stranka ili njen zakonski zastupnik neuki, odnosno nisu u stanju jasno i određeno izjasniti se o predmetu raspravljanja, sud može odložiti ročište, kako bi omogućio stranci da angažuje punomoćnika (član 78a ZPP).

ODGAĐANJE

Član 17.

Sud je dužan da prati ispunjenost uslova za održavanje pripremnog ročišta ili glavne rasprave (rokovi, vještačenj, dostave i dr.), te je u obavezi da ukoliko utvrdi da nisu ispunjeni uslovi za održavanje istih odgodi ročište i blagovremeno obavjesti stranke i ostale učesnike.

ZASTUPANJE

Član 18.

Sud po službenoj dužnosti mora paziti da u imovinskopravnim sporovima u kojima vrijednost predmeta spora prelazi iznos od 50.000,00 KM, punomoćnik pravnog lica može biti samo lice koje ima položen pravosudni ispit.

Advokatski pripravnik ne može, u ovoj vrsti spora, zamjenjivati advokata i kada je vlastodavac u punomoći naveo takvo ovlašćenje, jer on nema položen pravosudni ispit.

Ako je takav punomoćnik zastupao tužioca nema uslova da se tužba smatra povučenom jer je tužilac pristupio na ročište, iako po punomoćniku koji nema sve zakonom propisane uslove za zastupanje, što je otklonjiv procesni nedostatak.

Ako su stranka ili njen zakonski zastupnik neuki, odnosno nisu u stanju jasno i određeno izjasniti se o predmetu raspravljanja, sud može odložiti ročište kako bi omogućio stranci da angažuje punomoćnika.

Član 19.

Punomoćnik za prijem pismena fizičkog lica ne mora biti punomoćnik iz člana 301. ZPP-a.

PREKID POSTUPKA

Član 20.

Protiv rješenja kojim sud odlučuje o prijedlogu stranke o nastavku prekinutog postupka dozvoljena je žalba.

SNIMANJE ROČIŠTA

Član 21.

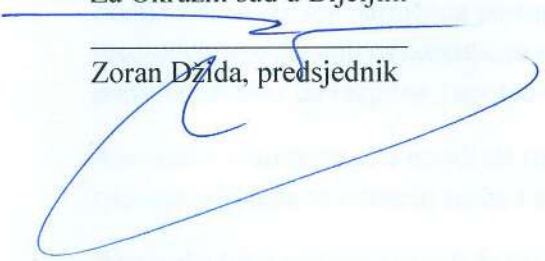
Strankama nije dozvoljeno tonsko ni video snimanje ročišta vlastitim uređajima.

Član 22.

Kad Građansko odjeljenje Okružnog suda u Bijeljini zauzme stav po nekom spornom pitanju procesne ili materijalne prirode, isti će proslijedi predsjednicima parničnih odjeljenja nižestepenih sudova svog područja, radi ujednačavanja sudske prakse.

Bijeljina, mart 2019. godine

Za Okružni sud u Bijeljini

Zoran Džida, predsjednik

Za Osnovni sud u Bijeljini

mr Aid Hanušić, predsjednik